

Friemelen aan een kussen stimuleert of geeft rust

Idee: Bente Schonkeren, textiel en interieurontwerpster

Activiteit: stimulatie door voelkussens

Doelgroep: dementerende ouderen en mensen met een ernstige beperking

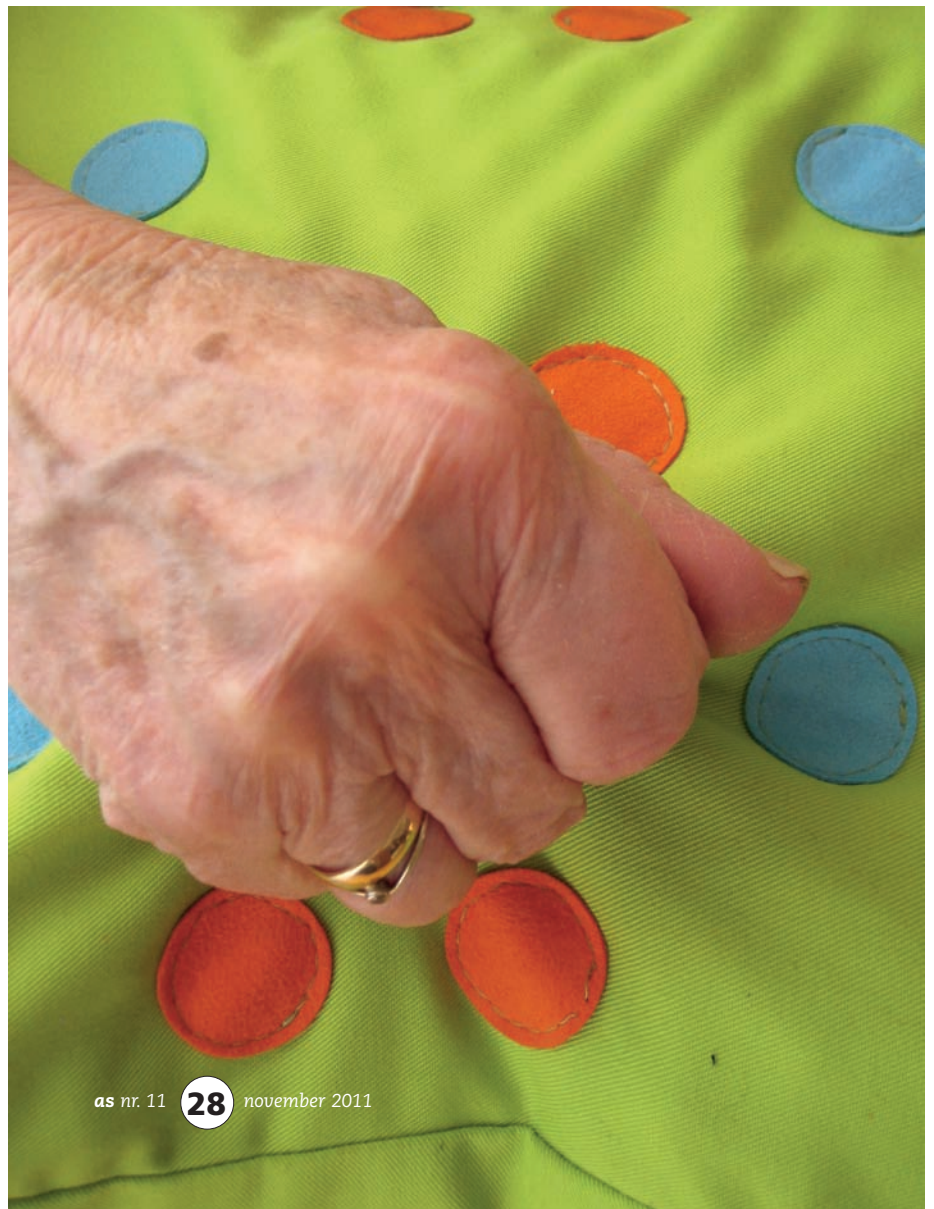
Aantal: afhankelijk van het aantal kussens

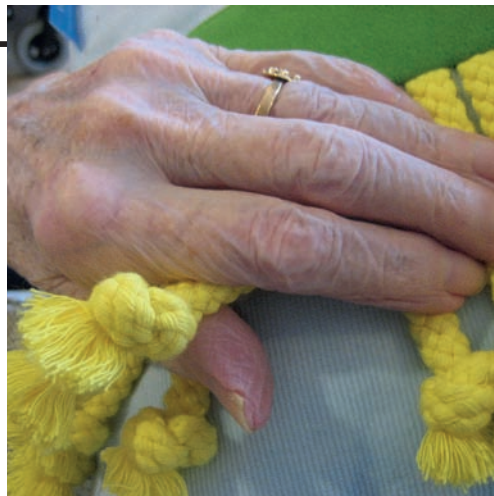

Door Christel Bos

► Aaien, wrijven, knijpen, drukken en friemelen. De bewoners van de verpleegafdeling van woonzorgcentrum Bosscherhof in Herkenbosch weten wel raad met de gekleurde voelkussens. Ze pakken de kussens en beginnen eraan te friemelen. Soms ontstaat er oogcontact of een gesprek. Andere bewoners worden er weer rustig van.

De kussens van dertig bij dertig centimeter zijn ontworpen door interieur- en textielontwerpster Bente Schonkeren. Als interieurontwerpster bij een woonzorginstelling ontdekte ze dat een interieur te weinig effect had op mensen in een zeer vergevorderd stadium van dementie. 'De afstand was te groot en ze waren te veel in zichzelf gekeerd. Ik wilde graag iets voor deze mensen maken wat dichtbij komt en wat hun zintuigen stimuleert', zegt Bente. Ze ontwikkelde een felgroen kus-

sen met nopjes, een zachter exemplaar met touwtjes, een opengevoerd vuurrood kussen en een zacht badstoffen kussen gevuld met granulaatkorrels. In haar ontwerpen heeft ze rekening gehouden met de vormen. 'Het moest een toegankelijk product voor volwassenen zijn en door iedereen geaccepteerd worden op de afdeling. Ook door mensen met beginnende dementie.'

Testfase

Angela van Soest, activiteitenbegeleider op de verpleegafdeling bij Bosscherhof, was meteen enthousiast over de vraag van Bente of de kussens in het woonzorgcentrum getest konden worden. 'Waarom niet? Ik sta altijd open voor nieuwe activiteiten. Dan is het mooi om uit te proberen of het een positief effect heeft op onze bewoners.'

De testfase duurde een jaar. 'We hebben gekeken of de losse onderdelen goed vast zaten, de vullingen niet te hard of te zacht waren, de kussens in de wasmachine konden en of ze brandveilig waren. Er zijn in dat jaar steeds aanpassingen geweest totdat ze helemaal voldeden aan onze wensen.'

De kussens zijn gemaakt op de sociale werkplaats Vixia in Sittard. Daar heeft Bente bewust voor

gekozen, omdat net als bij de kussens ook bij een sociale werkplaats de nadruk ligt op de capaciteit van mensen. Ik wil laten zien wat voor moois deze mensen kunnen maken. Het product is voor en door mensen met beperkingen. Zo is de cirkel gesloten.'

Minder onrust

Ze zien er niet alleen mooi uit, maar het werkt, zegt Angela. De kussens worden gebruikt door bewoners in een vergevorderd stadium van dementie. De reacties van bewoners zijn divers. De een is wat onwennig en weet in eerste instantie niet wat hij met het kussen moet. Een ander begint meteen te voelen en te knuffelen.

'Een bewoonster beschouwt het roze piepkussen met de blauwe cirkel als haar kussen. Ze laat het niet los en als je het wilt afnemen, wordt ze boos. Niet iedereen heeft een favoriet kussen. Afhankelijk van de stemming wisselt de voorkeur', legt Angela uit.

De kussens worden door activiteitenbegeleiders aangeboden om een reactie los te krijgen. 'Dat kan alleen oogcontact zijn, maar soms beginnen ze te praten over vroeger. Mensen die te veel energie hebben, raken die kwijt door te frunniken en te plukken aan de koordjes van een kussen. Ze kno-

pen de koordjes aan elkaar of halen ze weer uit elkaar. Bij sommige mensen zie je de onrust afnemen als ze aan een kussen kunnen friemelen.'

Pop

Familieleden van de bewoners vinden de voelkussens een aanwinst. 'Sommige mensen vinden het moeilijk om hun moeder te zien rondlopen met een pop of knuffelbeest. Ik heb daar zelf niets op tegen, maar voor familie die er wel moeite mee heeft, zijn de kussens een goede en mooie vervanging', meent Angela.

De voelkussens worden ook gebruikt in instellingen voor mensen met een ernstige meervoudige beperking. Het verschil met andere voelkussens is volgens de ontwerpster het aantal prikkels. 'Ik heb niet te veel verschillende kleuren, geen harde en zachte materialen door elkaar gebruikt. Het is belangrijk dat dementerenden en mensen met een ernstige beperking zich kunnen focussen. Anders raken ze in de war. Dat is anders bij mensen met een lichte verstandelijke beperking, die hebben juist meer en stevige prikkels nodig.' ◀

Meer weten? Kijk op www.studioruimzien.nl.